

3 . Aiud | Județ: Alba | Punct: Cetățuie | Anul: 1999

Anul: 1999

Cod RAN: 1222.04

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie

Categorii sit: Domestic

Autori: Daniela Ciugudean, Horia Ciugudean, Adrian Gligor, Sabin Adrian Luca, Paul Scrobotă, A. Spănu

Instituții: Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Muzeul de Istorie Aiud, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Cercetările arheologice de la Aiud "Cetățuie" - campania 1999

Raport

Cercetările din luna august 1999 au reprezentat reluarea săpăturilor cu caracter sistematic în așezarea de tip pseudo-tell din punctul numit "Cetățuie", unde fuseseră efectuate anterior mai multe campanii cu caracter de salvare, având în vedere că așezarea era afectată atât de lucrările unei cariere de pietriș pe latura vestică, cât și de eroziunea apelor Mureșului, pe latura sud-estică. Campania din 1999, precedată de o ridicare topografică a întregii zone, a vizat executarea unei secțiuni magistrale orientate E-V, pe axul lung al movilei, aceasta neputând fi însă săpată decât pe o lungime de 20 m, datorită nerecoltării la timp a culturilor agricole

Stratigrafia. Pe întreaga lungime a secțiunii s-a constatat existența a trei straturi, reprezentate de humusul situat între 0 – 0,35(0,40)m, urmat de un sol castaniu între 0,35(0,40)m – 0,60m, sub care apare solul virgin, reprezentat printr-o depunere argiloasă. Datorită lucrărilor agricole intense, depunerile arheologice au fost puternic afectate, materiale aparținând unor epoci diferite apărând amestecate în stratul de humus. S-au păstrat în schimb excelent mai multe locuințe și gropi care se adâncesc în solul viu, umplutura lor de culoare mai închisă permițând ușor delimitarea conturului în plan orizontal.

Complexele. În secțiunea I/1999 au fost surprinse un număr de 5 complexe, constând dintr-o locuință Basarabi, o groapă aparținând Bronzului timpuriu, o alta din faza a III-a a culturii Coțofeni, o groapă (probabil rituală) aparținând culturii Wietenberg, care era tăiată parțial de un bordei din sec. VIII. Vom descrie succint complexele cercetate și principalele materiale arheologice descoperite.

a) Locuința Basarabi a fost dezvelită în întregime, prin deschiderea unei case cu dimensiunile de 5 x 4,50m, constatându-se că aceasta avea o formă rectangulară, cu lungimea de cca. 5,25m și lățimea de 3,40m. A fost descoperită o mare cantitate de ceramică, atât în stare fragmentară cât și întregibilă, care aparține fazei clasice (II) a culturii Basarabi. Se pare că locuința a fost abandonată și transformată în groapă menajeră, având în vedere extrem de bogatul material osteologic, la care se mai adaugă fragmente de râșnițe.

b) Groapa aparținând Bronzului timpuriu a fost surprinsă lângă peretele vestic al casei deschise pentru dezvelirea locuinței Basarabi, care o suprapunea parțial. Ea nu a fost golită decât parțial, urmând a fi cercetată integral în campania viitoare. Puținul material ceramic recoltat este însă extrem de caracteristic pentru etapa BT I din Transilvania, remarcându-se o strachină de tip "trichterrandschüssel" și buză cu manșetă alveolată.

c) Groapa Coțofeni, de formă ovală, n-a fost dezvelită integral, lățimea sa maximă surprinsă în secțiune fiind de 1,30m, iar adâncimea de 0,94m de la nivelul actual al solului. Materialul ceramic, în majoritate fragmentar, cuprinde forme și ornamente specifice debutului fazei Coțofeni III, în plus fiind descoperită o scoică de râu perforată și o sulă din os. Din umplutura gropii provin și câteva fragmente ceramice neolitice, care pot fi atribuite culturii Vină A.

d) Groapa Wietenberg, surprinsă doar parțial în secțiune, a fost ulterior dezvelită integral prin

deschiderea în peretele nordic a unei casete cu dimensiunile de 2 x 3,50m. Groapa are gura ovală (1,90 x 1,80m), în secțiune verticală având formă de clopot, fundul său fiind situat la 1,40m de la nivelul actual al solului. În partea inferioară a gropii a fost găsit un vas spart în câteva fragmente, jumătatea dinspre fund fiind depusă pe fundul gropii. Atât vasul respectiv, cât și alte câteva fragmente din umplutură sunt caracteristice fazei a III-a a culturii Wietenberg. Spargerea vasului și depunerea fragmentelor sale în groapă par să indice o destinație rituală pentru complexul respectiv.

e) Locuința din sec. VIII a fost dezvelită parțial cu ocazia săpării casetei pentru cercetarea gropii Wietenberg. Ea este de tip semi-bordei, de formă rectangulară, podeaua fiind formată dintr-un strat de lut bătucit. În colțul de NV se afla un cuptor de tip pietrar, printre bolovanii prăbușiți fiind descoperit un vas-borcan spart, decorat cu benzi de linii incizate în val și orizontale.

Pentru campania anului viitor ne propunem să continuăm săparea secțiunii magistrale, precum și dezvelirea complexelor care n-au putut fi cercetate integral în 1999.

Informații suplimentare online

[Raportul 105 din cronica.cimec.ro](http://raportul105.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
